

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

***Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι
Προγραμματικής Περιόδου 2021 -2027***

***Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης
Εθνική Αρχή Συντονισμού ΕΣΠΑ***

Μονάδα Β' «Σχεδιασμού και Αξιολόγησης»

Νοέμβριος 2022

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Το πλαίσιο που διέπει τους Αναγκαίους Πρόσφορους Όρους (1/3)

- Ο Αναγκαίος Όρος είναι μια προαπαιτούμενη **προϋπόθεση** για την αποτελεσματική και αποδοτική **εφαρμογή του κάθε Ειδικού Στόχου**
- **16 Θεματικοί αναγκαίοι όροι** (ANNEX IV ΚΚΔ 1060/2021) & **4 Οριζόντιοι** (ANNEX III ΚΚΔ 1060/2021)
- Η παρακολούθηση της τήρησης των απαιτήσεων τους ισχύει καθόλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου
- Οι **Θεματικοί ΑΟ** συνδέονται με τους ειδικούς στόχους του ΕΤΠΑ/ΤΣ/ΕΚΤ+ και δεν συνδέονται :
  - με τους Ειδικούς Στόχους των Προγραμμάτων Interreg
  - Το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και με τους πόρους που μεταφέρονται από το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+ στο ΤΔΜ
- Οι **Οριζόντιοι ΑΟ** συνδέονται με όλους τους ειδικούς στόχους των Προγραμμάτων **ΕΤΠΑ** (με εξαίρεση τα Προγράμματα Interreg), **ΤΣ, ΕΚΤ+, ΤΔΜ και ΕΤΘΑΥ**, ενώ (πλην των Κρατικών Ενισχύσεων) εφαρμόζονται και στα Προγράμματα των Ταμείων Ασύλου και Μετανάστευσης (**TAME**), Εσωτερικής Ασφάλειας (**TEA**) και του Μέσου για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων (**ΜΔΣΘ**)

Το πλαίσιο που διέπει τους Αναγκαίους Πρόσφορους Όρους (2/3)

- Η εκπλήρωση των ΑΟ **συνδέεται** με τα **αιτήματα πληρωμής** αφού οι «δαπάνες που σχετίζονται με πράξεις που συνδέονται με ειδικό στόχο δεν θα αποδοθούν από την Επιτροπή στο Κράτος Μέλος μέχρι να ενημερωθεί η Επιτροπή από το Κράτος Μέλος για την εκπλήρωση του αναγκαίου όρου...»

Τα αιτήματα πληρωμής μπορούν να υποβάλλονται, αλλά αν δεν έχουν εκπληρωθεί οι σχετικοί αναγκαίοι όροι, οι αιτούμενοι πόροι από τη χώρα δεν θα εκταμιεύονται.

- Οι απαιτήσεις τους δεν είναι κανονιστικά απαιτητό να εκπληρώνονται κατά την έγκριση του Προγράμματος.
- Η ενεργοποίηση μπορεί να πραγματοποιηθεί υπό την προϋπόθεση πως τεκμαίρεται συνάφεια με την στρατηγική.
- **ΝΑΙ/ΌΧΙ** (δεν υπάρχει η έννοια της μερικής εκπλήρωσης)

Το πλαίσιο που διέπει τους Αναγκαίους Πρόσφορους Όρους (3/3)

Οι απαιτήσεις για την εκπλήρωση των κριτηρίων των ΑΟ εστιάζουν:

- Στην επικαιροποίηση και τον εμπλουτισμό υφιστάμενων **στρατηγικών** (π.χ. RIS, risk management, οδική ασφάλεια, απασχόληση, στερεά απόβλητα)
- Καταγραφή υφιστάμενης κατάστασης - **mapping** (Μεταφορές, Υγεία)
- Στη διαμόρφωση **συστημάτων διακυβέρνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης** (π.χ. RIS, απασχόληση, ισότητα φύλων, εκπαίδευση, Ρομά)
- **Εκτίμηση των χρηματοδοτικών πόρων** που απαιτούνται για την υλοποίηση στρατηγικών (π.χ. μεταφορές, εξοικονόμηση ενέργειας, στερεά απόβλητα, διαχείριση κινδύνου, διαχείριση υδάτων και λυμάτων)
- Στην **ιεράρχηση έργων** (διαχείριση υδάτων και λυμάτων)

**Απαιτείται συνεργασία μεταξύ
διαφορετικών Υπουργείων & Φορέων**

Εθνικό καθοδηγητικό κείμενο σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς
«Οι Αναγκαίοι Όροι : απαιτήσεις και κατευθύνσεις για την εκπλήρωσή τους»
1η έκδοση, Ιούνιος 2020, 2η έκδοση Απρίλιος 2021, 3^η έκδοση Οκτώβριος 2022

Η πορεία εκπλήρωσης των ΑΟ (έως 10ος 2022) 1/2

Εκπληρωμένοι είναι οι 11 ΑΟ, 3 οριζόντιοι και 8 θεματικοί:

Οριζόντιοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

1. Αποτελεσματικοί μηχανισμοί παρακολούθησης της αγοράς δημοσίων συμβάσεων
2. Εργαλεία και ικανότητα αποτελεσματικής εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις
3. Αποτελεσματική εφαρμογή και υλοποίηση του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων

Θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που εφαρμόζονται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΤΣ

- 1.2. Εθνικό ή περιφερειακό ευρυζωνικό σχέδιο
- 2.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τη στήριξη της ενεργειακής απόδοσης με ανακαίνιση οικιστικών και μη οικιστικών κτιρίων
- 2.2. Διακυβέρνηση του τομέα της ενέργειας
- 2.3. Αποτελεσματική προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλους τους τομείς και σε ολόκληρη την Ένωση
- 2.4. Αποτελεσματικό πλαίσιο διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών
- 2.7. Πλαίσιο δράσης προτεραιότητας για τα αναγκαία μέτρα διατήρησης που περιλαμβάνουν συγχρηματοδότηση από την Ένωση
- 4.2. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων
- 4.4. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την κοινωνική ένταξη και τη μείωση της φτώχειας

Η πορεία εκπλήρωσης των ΑΟ (έως 10ος 2022) 2/2

7 ΑΟ με θετική αυτοαξιολόγηση /αποστολή σε Ευρ. Επιτροπή, διαπραγμάτευση σε εξέλιξη

Οριζόντιοι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι

4. Υλοποίηση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες (UNCPRD) σύμφωνα με την απόφαση 2010/48/ΕΚ του Συμβουλίου

Θεματικοί αναγκαίοι πρόσφοροι όροι που εφαρμόζονται στο ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ+ και το ΤΣ

- 1.1. Ορθή διακυβέρνηση της εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης
- 2.5. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τις απαιτούμενες επενδύσεις στους τομείς των υδάτων και των λυμάτων
- 3.1. Ολοκληρωμένος σχεδιασμός μεταφορών στο κατάλληλο επίπεδο
- 4.3. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα
- 4.5. Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ένταξη των Ρομά
- 4.6. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη

2 Θεματικοί ΑΟ η εκπλήρωση των οποίων συνολικά παρουσιάζει πρόοδο αλλά απομένουν ενέργειες για την εκπλήρωση στο σύνολο τους

- 2.6. Επικαιροποιημένος σχεδιασμός για τη διαχείριση των αποβλήτων
- 4.1. Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας

Εξειδίκευση – Ένταξη πράξεων και ΑΟ

- Η εξειδίκευση δράσεων που συνδέονται με ΑΟ που δεν έχουν εκπληρωθεί, δύναται να πραγματοποιηθεί από τη Διαχειριστική Αρχή. Ωστόσο, η ΔΑ πρέπει να εξετάζει πως οι προτεινόμενες δράσεις είναι συνεπείς με τις υπό διαμόρφωση στρατηγικές και το συναφές πλαίσιο (Νόμους, Υπ. Αποφάσεις, Συστήματα) που η χώρα επεξεργάζεται με στόχο την πλήρωση ενός ΑΟ. Για το σκοπό αυτό θα λαμβάνει σχετική ενημέρωση και τεκμηρίωση από την αρμόδια **Επιτελική Δομή**.

Στην περίπτωση που ο προτείνων φορέας δεν είναι και ο αρμόδιος φορέας για την εκπλήρωση του ΑΟ, για την ενημέρωση και τεκμηρίωση, ο φορέας πρότασης θα συνεργάζεται με την ΕΑΣ που συντονίζει την εκπλήρωση των ΑΟ.

- Η **επιλογή των πράξεων** θα περιέχει επίσης αξιολόγηση συμμόρφωσης των προτεινόμενων δράσεων με τα κείμενα των στρατηγικών που συνδέονται με τους ΑΟ. Η ΔΑ θα «...διασφαλίζει ότι οι επιλεγείσες πράξεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής ενός αναγκαίου πρόσφορου όρου, συνάδουν με τις αντίστοιχες στρατηγικές και έγγραφα προγραμματισμού που έχουν καθοριστεί με στόχο την πλήρωση του εν λόγω αναγκαίου πρόσφορου όρου”.

Ειδική επισήμανση για τη γενική αντιστοίχιση ΕΣ με ΑΟ

Συναντώνται Ειδικοί Στόχοι (ΕΣ) που δεν συνδέονται με ΑΟ (11 από 37 ειδικούς στόχους).

Επίσης υπάρχουν ΑΟ που συνδέονται με ΕΣ το πεδίο κάλυψης των οποίων είναι ευρύτερο του αντικειμένου του ΑΟ. Για παράδειγμα ο ΑΟ 4.6 συνδέεται με τον ΕΣ 4ια του ΕΚΤ+. Ο εν λόγω ΑΟ αφορά το στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την Υγεία και τη Μακροχρόνια περίθαλψη, όμως το περιεχόμενο του ΕΣ 4ια είναι ευρύτερο και στα Προγράμματα έχουν περιληφθεί και δράσεις ενεργούς και ισότιμης πρόσβασης και κοινωνικής προστασίας σε ομάδες που εντάσσονται στον στρατηγικό σχεδιασμό για την κοινωνική ένταξη. Παρόλο που ο ΑΟ 4.6 δεν συνάδει, οι κανόνες αναφορικά με την εισροή των κοινοτικών πόρων για αυτές τις πράξεις συνδέονται με την εκπλήρωση του.

Η παρακολούθηση των ΑΟ και η διαρκής αξιολόγησή τους

- Οι ΑΟ θα αξιολογούνται καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου ως προς την εκπλήρωση και την τήρηση των απαιτήσεων των επιμέρους κριτήριων σύμφωνα με τις σχετικές κανονιστικές προβλέψεις.
- Το κράτος μέλος θα πρέπει να ενημερώνει την Ευρ. Επιτροπή για κάθε αλλαγή που επιδρά στην εκπλήρωση των απαιτήσεων ενός ΑΟ. Στην περίπτωση που η Ευρ. Επιτροπή κρίνει πως ο ΑΟ δεν εκπληρώνεται μπορεί να σταματήσει τη χρηματοδότηση των πράξεων που εντάσσονται στους ειδικούς στόχους που ο ΑΟ συνδέεται. Το ΚΜ έχει προθεσμία ενός μήνα να απαντήσει σχετικά στην Ευρ. Επιτροπή.
- Οι ΑΟ θα συνδέονται και με τις συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.
- Η μέθοδος παρακολούθησης θα αποσαφηνιστεί στο προσεχές διάστημα μεταξύ της ΕΑΣ και των γεωγραφικών μονάδων της Ευρ. Επιτροπής. Θα ακολουθήσει η ενημέρωση των ΔΑ καθώς σύμφωνα με το άρθρο 40 του ΚΚΔ εμπλέκονται οι Επιτροπές Παρακολούθησης των Προγραμμάτων στη διαδικασία εξέτασης.

Ο ρόλος της Επιτροπής Παρακολούθησης στο Πρόγραμμα

- Θα εξετάζει την εκπλήρωση των ΑΟ και την εφαρμογή τους καθόλη τη διάρκεια της περιόδου.
- Ειδικότερα, σε σχέση με τους δύο οριζόντιους ΑΟ:
  - εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων
  - εφαρμογή της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (UNCPRD)

απαιτείται τα κράτη μέλη να έχουν θεσπίσει ρυθμίσεις για ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης σχετικά με περιπτώσεις για τη μη συμμόρφωση των συγχρ/νων πράξεων με τον Χάρτη και την UNCPRD και για τις σχετικές καταγγελίες.

- Η ΔΑ θα ενημερώνει την ΕπΠα, τουλάχιστον ετήσια, για τυχόν μη συμμορφώσεις που εντοπίζονται σε πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα που διαχειρίζεται και για καταγγελίες για παραβάσεις με σχετική αναφορά για
  - αριθμό & πορεία εξέτασης υποθέσεων
  - αποτελέσματα της διερεύνησής τους
  - διορθωτικές ενέργειες στο πλαίσιο του ΣΔΕ σε συνέχεια των οριστικών αποτελεσμάτων εξέτασης της υπόθεσης.
- Συμβουλευτική υποστήριξη και καταρτίσεις θα παρέχεται από αρμόδιες αρχές στους εν θέματι τομείς που θα βοηθήσουν στην κατανόηση και αποτελεσματική αντιμετώπιση.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας

[ΠΟΥΡΝΑΡΑ ΣΟΦΙΑ](#)
spournara@mnec.gr

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

